

Asia: VN/13714/2025

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle hyvinvointialue- ja maakuntajakolain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Ehdotettu hyvinvointialuejakolaki (1 lakiehdotus)

Ympäristöministeriön lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi hyvinvointialue- ja maakuntajakolain muuttamisesta

Ympäristöministeriö kannattaa esitystä hyvinvointialuejakoa ja maakuntajakoa koskevan sääntelyn eriyttämisestä. Ympäristöministeriö katsoo, että maakunta- ja hyvinvointialuejaon välillä oleva kytkentä, joka johtaisi maakuntajaon automaattiseen muuttumisen hyvinvointialuejaon muuttuessa on tarpeen purkaa. Hallituksen esityksen luonnoksen kohdassa 2.3 on ympäristöministeriön mielestä kuvattu hyvin em. kytkentään liittyviä ongelmia ja perusteita lausuttavana olevalle esitykselle.

Alueidenkäyttölaissa (132/1999) säädetään alueidenkäytön suunnittelujärjestelmästä, jonka yleispiirteisin taso on maakuntakaavoitus. Maakuntakaavoja laativat maakuntien liitot. Voimassa olevan lain mukaan hyvinvointialuejaon muuttaminen vaikuttaisi myös maakuntakaavoituksen pohjana olevaan aluejakoon, mitä ei voi pitää tarkoituksenmukaisena. Asia on noussut esille myös käynnissä olevan alueidenkäyttölain uudistuksen yhteydessä.

Lausunnoilla olevan esityksen kohdassa 2.1 viitataan voimassa olevan alueidenkäyttölain mukaisiin maakunnan liiton tehtäviin. Kesällä 2025 lausuntokierroksella olleessa hallituksen esityksen luonnoksessa uudeksi alueidenkäyttölaiksi maakuntien liittojen tehtäväksi määritellään vain alueidenkäytön suunnittelujärjestelmään kuuluva maakuntakaavoitus, eikä alueidenkäyttölaissa siten jatkossa mainittaisi enää muita maakunnan suunnitteluun kuuluvia suunnitelmia tai maakunnan liitolle muissa laeissa määriteltäviä tehtäviä. Alueidenkäyttölain luonnoksen mukaan maakuntakaavan rooli alueidenkäytön suunnittelujärjestelmässä myös muuttuisi jonkin verran verrattuna voimassa olevaan lakiin. Maakuntakaava keskittyisi jatkossa vähintään maakunnallisesti merkittävien alueidenkäytön kysymysten ratkaisemiseen. Edellä mainituilla muutoksilla ei

ympäristöministeriön käsityksen mukaan ole vaikutusta nyt lausuttavana olevaan esitykseen, mutta alueidenkäyttölain valmistelun tilanne on syytä ottaa huomioon ja päivittää esityksen yleisperusteluja tarvittaessa. Alueidenkäyttöä lakia koskeva hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syysistuntokauden 2025 aikana.

Ehdotettu maakuntajakolaki (2 lakiehdotus)

-

Ehdotetut muutokset hyvinvointialuelain 27 §:ään ja 87 §:ään

-

Muut huomiot esityksestä

-

Lehtinen Teppo
Ympäristöministeriö

Katajisto Petteri
Ympäristöministeriö - Kestävä rakentaminen ja asuminen -osasto